

خلاصه‌ای از مقالات مهم چاپ شده در مجلات گاستروانترولوژی ۱۹۹۷

ترجمه از: دکتر صادق مسرت*

نشد ولی در ده درصد قطع دارو لازم به نظر رسید. رویه‌مرفته می‌توان نتیجه گرفت که همراه کردن ریباویرین با انترفرون می‌تواند درمان دارویی جدید و مطمئن برای درمان هپاتیت مزمن ناشی از ویروس C باشد.

۳- تغییرات مخاط مری بارتی (در یک سگمان کوتاه) در Short segment barrett's & esophagus
تشخیص و مسائل تشخیصی.

گفته می‌شود که در مواردی که مری بارت در یک سگمان کوچک وجود دارد و نمای آندوسکوپی نیز طبیعی است، ضایعات در ۱۸ درصد از موارد با رنگ آمیزی هماتوکسیلین و اثوزین و در ۳۶ درصد رنگ آمیزی با آلسیان بلو دیده می‌شوند، در این مطالعه از ۱۵۸ نفری که به طور پیاپی آندوسکوپی شدند دو نمونه بافت از مخاط معده داخل لومن مری برای آزمایش هیستولوژی با رنگ آمیزی هماتوکسیلین اثوزین (H-E) و همچنین رنگ آمیزی آلسیان بلو (Alcian blue) برداشته شد و جهت یافتن مخاط بارت همراه با ضایعات التهابی مورد بررسی قرار گرفت. یک نمونه بافت هم از قسمت تحتانی مری مورد آزمایش قرار گرفت متاپلازی روده‌ای در صورت وجود سلول‌های جامی شکل (Goblet cells) مورد تأیید قرار می‌گرفت. مخاط بارت (متاپلازی روده‌ای) در ۳۶ درصد از افراد به کمک رنگ آمیزی آلسیان بلو دیده شد در صورتی که در رنگ آمیزی هماتوکسیلین اثوزین ۵۰ درصد کمتر (در ۱۸ نفر) متاپلازی روده‌ای تشخیص داده شد. گفتنی است در تمام کسانی که با رنگ آمیزی H-E، متاپلازی روده‌ای دیده می‌شود، می‌توان با رنگ آمیزی آلسیان بلو نیز این متاپلازی را رؤیت کرد. در این موارد علائم التهابی در مخاط متصله بین مری و معده و هم در مخاط مری بالاتر از آن نیز دیده می‌شود. بنابراین در کسانی که به علل مختلف مورد آندوسکوپی معده قرار می‌گیرند مخاط بارت که کتریایی آن متاپلازی انتستیوال است، اگر رنگ آمیزی آلسیان بلو به کار گرفته شود، بیشتر دیده می‌شود.

۴- ریشه کن کردن باکتری هلیکو در بیماران مبتلا به زخم اثنی عشر می‌تواند بیماری ریفلاکس اسید(GERD) را به وجود بیاورد.
۲۴۴ بیماری را که در آنها هلیکو باکتریپلوری ریشه کن شده بود به مدت سه سال پی‌گیری شدند. این بیماران در آندوسکوپی ابتدائی بیماری ریفلاکس نداشتند. اما در ۲۵ / ۸ درصد این بیماران که ریشه کن شدن باکتری به وسیله تست اورآز و هیستولوژی تأیید شده بود بیماری ریفلاکس اسید دیده شد در صورتی که در کسانی که هنوز

۱- هموسیدروز (Haemosiderosis) در سیریوز: بررسی بر روی ۴۴۷ کبد(۱)

هدف از بررسی، تعیین مقدار آهن در کبد و اثر آن در ضایعات مزمن کبدی و اهمیت تشخیصی آنست برای این مقصود مقدار آهن در بافت کبدی ۴۴۷ نفر اندازه‌گیری شد و لام هیستولوژی از همه فراهم گردید، در ۲۲/۴ درصد از موارد در رنگ آمیزی، آهن دیده شد و در ۲۰/۳ درصد میزان آهن زیادتر از مقدار طبیعی بود، از این میان در ۸/۵ درصد میزان آهن کاملاً بالا و در حد هموسیدروز یعنی بیشتر از عدد ۱/۹ (نسبت میزان آهن به میکرومول در گرم بافت، به سن) بود. آهن در نمای بافتی در ۲۲ تا ۶۷ درصد سیریوزهای غیر وابسته به مجاری صفراوی (nonbiliary cirrhosis) و در ۷ تا ۲۰ درصد بیماران سیریوزی وابسته به مجاری صفراوی دیده شد. به طور کلی می‌توان نتیجه گرفت که زیاد شدن آهن در خیلی از انواع سیریوز غیر صفراوی شایع است ولی در سیریوزهای صفراوی به ندرت دیده می‌شود، چنانچه هموسیدروز در کبد نمایان باشد، با ضایعات پیشرفت که دال بر سرعت تکامل به طرف سیریوز است همراه خواهد بود.

۲- ریباویرین (Ribavirin) اثر انترفرون را، بدون این که روی پی‌آمدی‌های وخیم بیماری تأثیر بگذارد، در هپاتیت مزمن ناشی از ویروس C تشدید می‌کند.

هدف بررسی، ارزیابی اثر ریباویرین با انترفرون در هپاتیت مزمن C بود. بررسی با شیوه متالانلیز^{*} با استفاده از ۹۰ درصد کارهای منتشر شده انجام گرفت. رویه‌مرفته در ۱۸۶ نفر مبتلایان هپاتیت مزمن ویروسی C که در چهار بررسی مورد مطالعه شده قرار گرفتند ۵۱ نفر تنها با ریباویرین با مقدار ۱ - ۱/۲ گرم و ۳۷ نفر فقط با انترفرون (سه مرتبه در هفته و هر بار با ۳ میلیون واحد) درمان شدند و ۷۸ نفر نیز دو دارو را با هم برای شش ماه گرفتند. همچنین ۲۰ بیمار به عنوان شاهد با هیچ دارویی درمان نشدند. طبیعی شدن آنزیم ALT و منفی شدن HCV-RNA شش ماه بعد از درمان به عنوان جواب کامل به درمان محسوب شد.

پاسخ کامل به درمان از نظر آماری، در درمان دودارویی از درمان ریباویرین تنها و یا انترفرون تنها، بیشتر بود و در ۵۱ درصد از بیماران که قبلاً با انترفرون درمان شده بودند پاسخ کامل دیده شد، این میزان دو تا سه برابر درمان با یک دارو بود. عاقب وخیم ناشی از دارو دیده

* در متادنالیز سعی می‌شود که نکات مشترکی که در کارهای علمی منتشر شده راجع به یک مطلب، از لحاظ متیدیک، وجود دارد گرفته شده و نتایج تمام بررسی‌ها با در نظر گرفتن نکات مشترک مجدداً باهم ارزیابی شده و نظر جامع تری به دست آید.

روشن نیست هدف از این بررسی مقایسه عمل برداشتن تومور کبد یا تعویض کبد در طول عمر بیماران و شرایط عود تومور است. اطلاعات باگانی شده در شش مرکز دانشگاهی از ۲۱۵ بیمار مبتلا به هپاتوما مورد بررسی قرار گرفت. ۱۰۲ نفر از بیماران عمل جراحی با رزکسیون تومور و ۱۱۳ نفر از آنها تعویض کبد داشتند. نتایج پیگیری ۵ ساله در رابطه با طول عمر بیماران در هر دو گروه شبیه هم بودند (۳۲ در مقابله ۳۱ درصد) اما میزان طول عمر بیماران در طول ۵ سال در بیمارانی که عود تومور نداشتند در گروه تعویض کبدی زیادتر از گروه دیگر با رزکسیون تومور بود ($P < 0.001$). عدرصد در برابر ۱۴ درصد، ($P < 0.001$) سه عامل مهم برای طول عمر بیماران در تمام دو گروه از اهمیت خاص برخوردار بود: تعویض کبدی ($P < 0.001$) تعداد تومورها ($P < 0.01$) و میزان بزرگی تومور ($P < 0.001$). با در نظر گرفتن عوامل پیدا شده از این بررسی می توان مواردی از بیماران را برای تعویض کبد برگزید.

۸- آیا درمان هلیکو باکتری پیلوری با آنتی بیوتیک ها می تواند زخم دوازدهه را ترمیم کند.

برای دانستن این که آیا آنتی بیوتیک ها به تنها یکی می توانند بدون همراهی با داروهای پایین آورنده اسید زخم دوازدهه را ترمیم کنند یک بررسی دوسرکور (Double Blind) و مقایسه شده با پلاسبو با رژیمی که حاوی مترونیدازول ۳۰۰ میلی گرم و آموکسی سیلین ۵۰۰ میلی گرم و کلاریتروماسیلن ۲۵۰ میلی گرم چهار مرتبه در روز برای دو هفته در ۱۰۰ بیمار انجام گرفت، ۸۱ نفر از ۹۷ بیمار که هلیکو باکتر داشتند توانستند مورد بررسی کامل قرار گیرند. ۴۰ نفر از آنها فقط آنتی بیوتیک و ۴۱ نفر پلاسبو گرفته بودند، درمان آنتی بیوتیک در ۹۲/۵ درصد بعد از چهار هفته در ۱۰۰ درصد از بیماران پس از ۸ هفته با ترمیم کامل زخم دوازدهه همراه بود در صورتی که میزان درصد ترمیم زخم در گروه پلاسبو در چهار هفته و هشت هفته به ترتیب ۳۶/۶ درصد و ۶۱ درصد و پس از ۱۲ هفته ۶۳/۴ درصد بود. اما در مورد بررسی هلیکو باکتر: در ۸۵ درصد از بیماران آنتی بیوتیک گرفته، باکتری بعد از هشت هفته ریشه کن درصد از بیماران آنتی بیوتیک گرفته، باکتری بعد از هشت هفته ریشه کن شده بود. بررسی های بعدی در روی بیماران ریشه کن شده و نشده نشان داد که میزان درصد التیام زخم در گروهی که در آنها باکتری ریشه کن شده بود (با ۸۶/۲ درصد) بیشتر از گروهی بود که باکتری هنوز وجود داشت (با ۵۱ درصد). در این بررسی برای التیام زخم، ریشه کن شدن باکتری و عمق زخم از اهمیت برخوردار بود. نتیجه این بررسی نشان می دهد که ریشه کن شدن باکتری اثر مهم در التیام زخم دارد.

۸- اهمیت تشخیص بیماری ویلسون کبد:

در بیماران ویلسونی که کبد در گیر است تشخیص صحیح بعضی مواقع مشکل و یا دیر انجام می گیرد. معیارهای تشخیص در ۵۵ بیمار ویلسون کبدی قبل از درمان مورد ارزیابی قرار گرفت. در ۱۷ بیمار هپاتیت

عفونت هلیکو را داشتند بیماری تنها در ۱۲/۹ درصد دیده شد. در بیمارانی که مبتلا به بیماری ریفلاکس اسید شدند گاستریت در محدوده بدنده معده خیلی شدیدتر از زمان قبل از درمان ریشه کنی بود. بیماران مبتلا به ریفلاکس وزن بیشتری داشتند و بیشتر هم مرد بودند. محققین نتیجه می گیرند که تعداد چشمگیری از بیماران مبتلا به زخم دوازدهه پس از ریشه کن شدن باکتری دچار بیماری ریفلاکس اسید می شوند

۵- واکسیناسیون جهت ویروس هپاتیت B در تایوان و رابطه آن با سرطان کبد در کودکی.

در سال ۱۹۸۴ واکسیناسیون عمومی برای جلوگیری از سرطان بافت کبدی انجام گرفت. میزان وفور سرطان در کودکان از ۱۹۸۱ تا ۱۹۹۴ بررسی شد از ۱۴۲ بیمارستان که هر کدام بیش از ۵۰ تختخواب داشتند گزارش های مربوط به سرطان کبد در بچه هایی که سن انها بیش از ۶ سال بود دریافت شد، مرگ ناشی از سرطان کبد در بچه های سالگین ۶ تا ۱۴ سالگی از ۰/۷ در صدهزار نفر به ۰/۳۶ در صدهزار نفر در سال های ۱۹۹۴ - ۱۹۹۰ رسید ($n = 0.01$) و همچنین میزان مرگ و میر هم از ۰/۵۲ در صدهزار در بچه های متولد بین سالهای ۱۹۷۴ - ۱۹۸۴، به ۰/۱۳ در صدهزار نفر در بچه های متولد ۱۹۸۴ - ۱۹۸۶ رسید ($P < 0.001$) نتیجه بررسی نشان می دهد که واکسیناسیون ضد ویروس هپاتیت B بروز هپاتوما را در بچه ها کمتر می کند.

۶- میزان شیوع مخاط بارت مری در یک بیمارستان دانشگاهی

مخاط بارت یک ضایعه پیش سرطانی است که باید مورد بررسی قرار گیرد لذا در تمام بیمارانی که در سال های پیش برای جراحی مناسب بودند در ۶۰۰ نفر جستجو (غربال گری) برای ضایعات بارت به مدت ده سال انجام گرفت. از میان ۲۹۳۷۴ آندوسکوپی فوقانی در ۱/۴ درصد متاپلازی بارت دیده شد که شیوع آن در زن و مرد یکسان و پیشرفت در سنین بیش از ۵۰ سال دیده شد که از این تعداد ۳۵ درصد مناسب برای کنترل هر ساله بودند در مدت غربال گری طول مخاط قبلی به بارت تغییری پیدا نکرد و از میان ۳۷۹ آندوسکوپی که بدین جهت انجام گرفت فقط یک نفر مبتلا به سرطان مری شد و دو نفر هم به علت دیسپلازی پیشرفت به مور زمان بافت سرطانی پیدا کردند. هر سه بیمار مبتلا به سرطان مری ضایعه بارتی با طول بیش از ۸ سانتیمتر با یک تنگی در آندوسکوپی اولیه داشتند به طور کلی میزان درصد بافت سرطانی در بررسی های جستجویی (غربالی) بسیار کم بود به طوری که به نظر می رسید که غربال گری بایستی در بیمارانی که علاوه بر ضایعات متاپلازی، مبتلا به زخم یا تنگی مروی هستند انجام شود.

۷- تعویض کبد یا رزکسیون کبدی در بیماران مبتلا به هپاتوما.

نقش جراحی در بیماران سیروتیکی که مبتلا به هپاتوما هستند کاملا

درمان دیگری با آمبولیزه کرون ورید مری انجام گرفت. ۶۸ درصد بیماران اسکلروترایی پروپرانولول مصرف می‌کردند، میزان خونریزی مجدد پس از یک سال در بیماران معالجه شده با ۱۵ Tips ۱۵ درصد و در گروه دیگر ۴۱ درصد بود و پس از دو سال ۲۱ و ۲۵ درصد (P=0/001). در این مدت در ۹ بیمار از گروه درمان شده با ۱۱ Tips ۱۱ مرتبه خون ریزی از مری، و در ۲۹ بیمار گروه دیگر ۵۶ مرتبه خون ریزی دیده شد، میزان درصد انسفالوپاتی در گروه Tips با ۳۶ درصد بیشتر از گروه دیگرها ۱۸ درصد بود میزان سستری شدن در بیمارستان در هر دو گروه برابر هم بود در ۳۰ درصد از گروه Tips مجدداً عمل باز کردن Shunt پس از ۸ ماه انجام شد، پژوهشگران در این بررسی نتیجه گرفتند که Tips میزان درصد عدو خون ریزی را کم می‌کند ولی به طول عمر بیماران در مقایسه با اسکلروترایی اضافه نمی‌کند.

۱۲- بیماری‌های ریوی و حلق همراه و در رابطه با ازو فازیت

بیماری‌های ریوی و حلق همراه با ازو فازیت می‌توانند فارنژیت، لارنژیت، گرفنگی صدا، آسم و برونشکتازی و آبسه‌های ریوی، ذات‌الریه و سیروزی‌بافت ریه ظاهر شوند. آمار جمع شده از ۱۷۲ بیمارستان ارتشی امریکا در سال‌های ۱۹۸۱ تا ۱۹۹۴ که شامل بررسی بر روی ۱۰۳۶۶ نفر می‌شود نشان داده است که بیماری‌های زیر با ضریب خطر بیشتری در ازو فازیت در قیاس با افراد سالم همراه هستند: سینوزیت (ضریب خطر ۱/۶)، فارنژیت (با ضریب خطر ۱/۴۸)، آفونی (با ضریب خطر ۱/۱۸)، لارنژیت (با ضریب خطر ۲)، تنگی حلق (با ضریب خطر ۲/۱)، برنشیت مزمن (با ضریب خطر ۱/۲۸)، آسم (با ضریب خطر ۱/۵۱)، بیماری مزمن ریه (با ضریب خطر ۱/۳۶)، برونشکتازی (با ضریب خطر ۱/۲۶) و ذات‌الریه (با ضریب خطر ۱/۱۵). (ضریب خطر در گروه شاهد یک گرفته شده است - م)

۱۳- آپاندکتومی و خطر ظهور کولیت اولسروز و بیماری کرون

بعد از این که در یک بررسی ادعای شده بود که آپاندکتومی از ظهور کولیت اولسروز جلوگیری می‌کند مجدداً همان محققین پژوهش دیگری انجام دادند و در ادامه کارشان ۲۳۲ نفر از بیماران مبتلا به کولیت اولسروز را بررسی کردند.

در این پژوهش، در مقایسه با افراد عادی، ضریب خطر در افراد آپاندکتومی شده بسیار پائین‌تر (۰/۳۶) بود. در ادامه این پژوهش نشان داده شد که گرفتاری سراسری کولون (پان کولیت) در افراد آپاندکتومی شده با ضریب خطر کمتر (۰/۲) همراه است. این وضعیت البته در مورد بیماری کرون برعکس بود و ضریب خطر در این مورد بالا (۱/۶۵) بود. از این بررسی می‌توان نتیجه گرفت که آپاندکتومی از ایجاد کولیت اولسراتیو پیشگیری می‌کند اما در مورد کرون برعکس است. (لازم به اشاره است که عده‌ای از این بیماران که آپاندکتومی شده‌اند، ممکن است درواقع از همان ابتدا کرون داشته‌اند و ضریب خطر برای کرون شاید به

مزمن، در ۵ بیمار هپاتیت حاد و در ۳ بیمار همولیز و در ۲۰ بیمار اختلالات عصبی در صدر علائم بالینی قرار گرفته بودند. معیارهای تشخیصی عبارت بودند از: آزمایش عصبی و چشم و برسی‌های آزمایشگاهی، بررسی متابولیسم مس از جمله اندازه گیری مس در بافت کبدی بود. میزان سرولوپلاسمین کمتر از ۲۰ میلی گرم در ۱۰۰ سی‌سی در ۲۳ درصد بیماران بود، افزونتر بودن مس در ادار را در ۸۸ درصد و بالا بودن مس در بافت کبدی در ۹۱ درصد وجود داشت. حلقه کایزر فلاپر (Keyser Fleischer Ting) در ۵۵ درصد بیماران دیده می‌شد. برخلاف بیماران با ضایعات عصبی که ۹۰ درصد آنها حلقه کایزر فلاپر و ۸۵ درصد سرولوپلاسمین پائین در سرم را داشتند فقط ۶۵ درصد بیماران با درگیری کبدی این دو علائم را نشان دادند. میزان سرولوپلاسمین در بیماران حامل حلقه چشمی و یا با ضایعات عصبی پائین تر از بیماران بدون علائم بالینی بود. بر طبق این بررسی علائم بالینی و تست‌های آزمایشگاهی معمولی کافی برای رد بیماری ویلسون در کسانی که ضایعات مزمن کبدی با علل ناشناخته دارند نیستند.

۱۰- شانت پورتوسیستمیک از راه سیاه‌رگ گردن (Tips) در مقایسه با اسکلروترایی وریدهای مری

عمل امکانات درمانی بوای پائین آوردن فشار در ورید پورت (Vena Porta) را افزونی بخشیده است. مقایسه درمانی بین این متد با دیگر متدها انجام نگرفته است. برای این منظور یک بررسی کنترل شده به طور راندوم در دو گروه، که یکی با Tips و دیگری با اسکلروترایی، در ۱۰۰ بیمار صورت گرفت. این بیماران در ده روز قبل از شروع بررسی مبتلا به خونریزی شده بودند. بررسی، در ۲۰ بیمار به علل مختلفه قابل انجام نبود. در ۴۱ نفر Tips و در ۳۹ نفر اسکلروترایی انجام شد، پی‌گیری بیماران به مدت ۱۰۰۰ روز (بیش از سه سال) در ۹ بیمار گروه درمان شده با Tips و سه بیمار گروه اسکلروترایی صورت گرفت، میزان درصد مرگ در گروه Tips بیشتر بود (P<0.03) ۵ بیمار از گروه Tips و سه بیمار از گروه اسکلروترایی به علت خون ریزی شدید فوت شدند. ۱۲ نفر از گروه Tips مبتلا به انسفالوپاتی شدند و ۱۰ نفر از گروه اسکلروترایی بعد از درمان درد شدید داشتند، میزان اقامت در بیمارستان در هر دو گروه شبیه هم بود. این بررسی نشان می‌دهد که اسکلروترایی و Tips از نظر خون ریزی همانند هستند، اما گروه اسکلروترایی از نظر طول عمر بر گروه Tips برتری نشان می‌دهند.

۱۱- مقایسه Tips با اسکلروترایی در جلوگیری از خونریزی وریدهای مروی

در بررسی دیگری ۱۲۶ بیمار که از سال ۱۹۹۳ تا ۱۹۹۶ به طور راندوم انتخاب شده بودند با Tips (۶۱ نفر) و با اسکلروترایی و یا با حلقه‌اندازی (Ligation) و پروپرانولول (۶۵ نفر) تحت درمان قرار گرفتند و مدت ۱۴ ماه پیگیری شدند. در ۵۱ درصد از بیماران با Tips

این علت بالا بوده است).

۱۴ - برگشت لنفوم محدود به بافت معده به وسیله ریشه‌کنی هلیکوباتر از راه درجه بندی اندوسونوگرافی قابل پیش‌بینی است. (۱۴)

در این بررسی بیمارانی که از داروهای NSAID استفاده می‌کردند در همان ابتدا از بررسی خارج می‌شدند، این بررسی نشان می‌دهد که اگر عود زخم و عفونت در سال اول پس از ریشه‌کن شدن باکتری دیده نشد احتمال اینکه در سال‌های بعد این حادثه ظاهر شود بسیار نادر است بطوری که پس از درمان موفقیت‌آمیز باکتری بیماری از التیام کامل باید در سال‌های بعد برخوردار باشد.

در ادامه این بررسی همین گروه بیماران را برای یک سال طولانی تر پیگیری کرده و نتیجه گزارش قبلی را قدری تصحیح کرده‌اند، مدت میانگین این پی‌گیری در ۱۷۳ نفر ۵/۳ سال (یک سال تا ۲/۹ سال) بوده است در ۹ نفر از این تعداد عود عفونت دیده شده است که چون آنالیز DNA از نوع باکتری‌ها قبل و بعد از عود عفونت انجام گرفته است توانستند نشان دهنده که در ۲ نفر از ۹ نفر باکتری از راه آندوسکوپی به بیمار سراحت کرده است، در ۶ نفر عود عفونت از قبل ظاهر شده است به طوری که روی هم رفته می‌توان تخمين زد که میزان عود عفونت در سال ۲/۱ درصد می‌باشد و بنابراین در جمیعت متعلق به کشورهای غربی عود عفونت پس از درمان کامل باید یک حادثه بسیار نادری باشد.^{۱۶}

* - استاد دانشگاه علوم پزشکی تهران بیمارستان دکتر شریعتی

References:

- 1- Ludwig et al. Gastroenterology 1997; 112 : 882-88
- 2- Schalm S .w. et al . J, Hepatology 1997 ; 26 : 961 - 66
- 3- Nandurkar S. et al . Gut 1997 ; 40 : 710- 15
- 4- Labenz J. et al . Gastroenterology 1997 ; 112: 1442 - 74
- 5- Chang m-h . et al . N. Eng. J. Med. 1997 ; 33 : 1855 - 59
- 6- Macdonald C . E . et al . Gut 1997 ; 41 : 303 - 7
- 7- Michel J. et al . J. Hepatology 1997 ; 26 ; 1274 - 80
- 8- Lam S - K . et al . Gut 1997 ; 41 : 43 -48
- 9- Steindl B. et al . Gastroenterology 1997 ; 113 : 212 - 8
- 10- Sanjyil A . J . et al . Ann . Int . Med . 1997 ; 126 : 849 - 57
- 11- Roessie M. et al . Lancet 1997 ; 349 : 1043 - 49
- 12- El - Sarag H . B . et al . Geskroenterology 1997 ; 113 : 755 - 60
- 13- Russel M . G . V . M . Gastroenterology 1997 ; 113 : 377 - 382
- 14- Sackmann M. et al . Gastroenterology 1997;113:108-1090
- 15- Vander Hulst R.w.M. et al . Gastroenterology 1997;113:1082-86
- 16- Vander Hulst R.W.M. et al J.Infect Dis. 1997;176:196-200

در یک بررسی چند مرکزی از آلمان از ۲۲ بیماری که لنفوم محدود به بافت آنها از درجه‌های پانین (Low Gracle) بوده است و بافت معده هم هلیکوباتری داشته است عمل ریشه‌کنی باکتری انجام گرفته است در ضمن تمام بیماران به وسیله اندوسونوگرافی قبل از درمان معاینه شده‌اند، در تمام بیماران ریشه‌کن شدن هلیکوباتر موفقیت آمیز بوده است. در ۱۲ بیمار (۵/۴٪) لنفوم بافت معده کاملاً و در ۵ بیمار بطور نسبی برگشته و در ۵ بیمار دیگر در طول پیگیری متوسط ۱۰ ماهه (بین ۲ تا ۲۰ ماه) هیچ تغییری در سیر بیماری مشاهده نشده است.

قبل از درمان مخاط در تمام بیماران به وسیله تومور درگیری داشته است اما در ۱۴ نفر فقط (Submucosa) و در ۶ نفر لایه عضلانی (Muscularis) و در ۳ نفر لایه (Serosa) کاملاً با سلول‌های توموری درگیر شده بودند. در ۱۴ نفر که تومور فقط محدود به لایه زیر مخاط (Submucosa) بود از نظر اندوسونوگرافی به درجه E1₁ تعلق داشت برگشت تومور در ۱۲ نفر دیده شد در صورتی که در بیماران دیگر با درگیری لایه‌های عمیق‌تر که به درجه E1₂ و EII متعلق بودند (به تعداد ۱۰ نفر) برگشت تومور دیده نشد. با پی‌گیری طولانی تر محققین به این نتیجه رسیده‌اند که امکان برگشت کامل تومور هنگامی که به E1₁ درجه‌بندی شده باشد به طور صدرصد پس از ۱۴ ماه دیده می‌شود و اندوسونوگرافی یک روش بسیار مفید برای تعیین پیش‌آگهی برگشت لنفوم محدود به مخاط معده است.

(برای اطلاع همکاران در تمام شهرهای ایران در بخش گوارش بیمارستان دکتر شریعتی تهران این دستگاه جهت تشخیص درجه‌بندی تام‌تیمورهای دستگاه گوارش فوقانی وجود دارد و بیمارستان آماده پذیرش این بیماران است).

۱۵ - جلوگیری از عود زخم دوازدهه پس از ریشه‌کنی موفقیت‌آمیز هلیکوباتر پیلوری: (۱۵)

گروه متخصصین هلندی در آمستردام (Tytgat و همکاران) جزو اولین کسانی بودند که پس از گروه مارشال در استرالیا در سال ۱۹۸۴ شروع به درمان بیماران با ریشه‌کنی باکتری هلیکو کردند. در یک بررسی ۶ ماهه تا ۱۰ ساله (میانگین ۶/۲ ساله) در ۱۸۳ بیمار مبتلا به زخم دوازدهه و ۶۴ بیمار مبتلا به زخم معده که در سال اول هر سه ماه و سپس هر ۶ ماه یا هنگام ظهور ناراحتی و یا حداقل یک بار دیگر در خاتمه بررسی مورد آندوسکوپی با جستجوی باکتری از راه هیستولوژی و کشت قرار می‌گرفتند و در تمام آنها در سال اول پس از درمان باکتری ریشه‌کن شده بود و هیچکس یک عفونت مجدد و یا خود زخم را ندیدند.